

A Fővárosi Ítéltábla a Dr. Baka Ügyvédi Iroda és Dr. Harkai Gergely ügyvéd által képviselt felperes neve(felperes címe) felperesnek - a Büki és Koppány Ügyvédi Iroda által képviselt I.rendű alperes neve(I. r. alperes címe) I. rendű, II.rendű alperes neve(II.rendű alperes címe) II. rendű, III.rendű alperes neve(III. r. alperes címe) III. rendű, IV.rendű alperes neve(IV. r. alperes címe) IV. rendű alperesek ellen kölcsön megfizetése iránt indított perében, a Székesfehérvári Törvényszék 32.P.20.356/2012/23. szám alatt, 2012. november 22. napján hozott ítélete ellen, a II., és s IV. rendű alperesek által 25. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését helybenhagyja.

Kötelezi a II. és IV. rendű alperest, hogy egyetemlegesen fizessen meg az államnak külön felhívásra 2.500.000 (kettőmillió-ötszázezer) Ft fellebbezési illetéket, a felperesnek 15 napon belül 2.000.000 (kettőmillió) Ft + áfa fellebbezési eljárási költséget.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság az I., II., és IV. rendű alpereseket kötelezte, hogy fizessenek meg a felperesnek egyetemlegesen 15 nap alatt 84.050.838 Ft tőkét, és ezen összeg után 2011. április 18-tól járó kamatait, valamint 4.956.337 Ft perköltséget, továbbá 278.843 Euró tőkét, és ennek 2011. április 19-től 2011. december 31-ig az Európai Központi Bank által közzétett kamat, 3%-kal növelt összegének megfelelő mértékű késedelmi kamatot, 2012. január 1-től az Európai Központi Bank által közzétett kamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatot, valamint 5.013.710 Ft perköltséget, míg az I., II., és IV. rendű alperesekkel szemben az ezt meghaladó keresetet elutasította.

A III. rendű alperessel szemben a keresetet elutasította, és a felperest marasztalta a III. rendű alperes javára 1.742.510 Ft perköltségben.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapított tényállás szerint az I., II., és IV. rendű alperesek az A. Zrt. igazgatósági tagjai, míg a III. rendű alperes gazdasági igazgatója, a felperes pedig részvényese volt a Zrt-nek. A felperes egyúttal a D. Kft. nevű gazdasági társaság ügyvezető igazgatója is volt.

2003-ban az A. Zrt. és a D. Kft. vállalkozási szerződést kötött. Ezen vállalkozási szerződésben végzett munkák keretében nyújtott szolgáltatás ellenértékét a D. Kft. kiszámlázta az A. Zrt-nek, ezen számlák ellenértékét - egyeseket késedelmesen - a Zrt. kiegyenlítette. Ezt követően a D. Kft. megszűnt. A felperes állítása szerint a D. Kft. tevékenységét finanszírozta, egyes követeléseit a gazdasági társaságnak megszerezte. Hivatkozott arra, hogy a Kft. pótmunkákat végzett az A. Zrt-vel kötött vállalkozási szerződés keretében, erről számlált nem állított ki, és a munkák kifizetése sem történt meg. Ezen összegek vonatkozásában késedelmi kamatigénye is volt. 2006. március 28-án az A. Zrt. készített egy kimutatást a D. Kft. felé fennálló kamattartozásáról, eszerint a 2006 évben történt kifizetések körében 19.711.049 Ft, a 2004. évi kifizetések vonatkozásában pedig 50.279.927 Ft tartozása állt fenn, a D. Kft-vel szemben. 2008. február 22-én a 2007. augusztus 1-ig fennálló tartozás összegét táblázatszerűen kimutatták. Ezen az I. rendű alperes kézzel ráírta, hogy „85.00.000 Ft a vége”.

A III. rendű alperes, mint a Zrt. gazdasági igazgatója 2010. március 31-én készített egy kimutatást a D. Kft. felé fennálló tartozásokról, eszerint a 2003-ban az A. Zrt. és a D. Kft. között létrejött vállalkozási szerződésből eredően 2010. március 31-én a Zrt. tartozása a vállalkozó D. Kft. felé 89.622.271 Ft volt.

A fentieket megelőzően 2009 szeptemberében az I. rendű alperes kölcsönkért a felperestől az A. Zrt részére 300.000 Eurót. A felperes ezt az összeget két részletben juttatta el az I. rend alpereshez 100.000 Eurót készpénzben adott át, míg 200.000 Eurót banki utalás útján teljesített. Miután visszafizetés az A. forma Zrt. részéről nem volt, ezért a felperes 2010. július 5-én kelt felhívásában felszólította a Zrt-t a 300.000 Euró megfizetésére, majd ennek eredménytelenségére tekintettel a 2010. július 23-i felszólításában a 300.000 Eurón felül a D. Kft-től engedményezéssel megszerzett követelés teljesítésére is felszólította a Zrt-t. Miután ezek a felszólítások eredménytelenek voltak, a felperes 2010. szeptember 8-án kezdeményezte a Zrt. felszámolását. Kérelme indoklásául hivatkozott a 300.000 Euró kölcsönre, továbbá a D. Kft-től engedményezéssel megszerzett követelésre. Miután az alperesek szerették volna a Zrt. felszámolását elkerülni, ezért hosszabb egyeztetés után 2010. november 12-én a peres felek között létrejött egy megállapodás. A megállapodást a felperes mint hitelező, az I., II., és IV. rendű alperesek, mint adósok, a III. rendű alperes pedig mint kötelezett kötötte meg. A szerződés 1. pontjában rögzítették, hogy az adósok tartozása 2010. október 1-ig 350.796 Euró, illetve korábbi kölcsöntartozásként 88.740.000 Ft-ot rögzítettek. Ezen utóbbi összeg valójában a D. Kft. által a felperesre engedményezett követelés volt. Az I., II., és IV. rendű alperesek vállalták a tartozások rendezését oly módon, hogy 2011. január 1. és április 30. között 3.000.000 Ft havi törlesztést teljesítenek, majd ezt követően havi egyenlő részletekben 2011. december 31-ig 70.740.000 Ft-ot fizetnek meg a felperes részére. Az Euró pénznemben nyújtott tartozás teljesítése szintén részletekben történt volna a szerződés szerint, oly módon, hogy 2011. január 1. és december 31. között havi 29.200 Eurót fizetnek azzal, hogy az utolsó részlet tartalmazza a töredék összegként fennmaradó 396 Eurót. Rendezték a felek a szerződésben a késedelmi kamatot is oly módon, hogy 2010. október 1-től a mindenkori jegybanki alapkamat 3%-kal növelt összege volt a késedelmi kamat mértéke. Rögzítették, hogy szerződésszerű teljesítés esetén a törlesztést a tőkére

számolják el, míg mulasztás esetén elsősorban a kamatra. A megállapodás 3. pontja szerint egy részlet megfizetésének elmulasztásával a hátralék egy összegben esedékessé válik. 2012. január 1-jét követő késedelem estére a kamat mértékét a jegybanki alapkamat kétszeresében határozták meg. A 30 napot meghaladó késedelmet a szerződés 5. pontjában oly módon szankcionálták, hogy minden 1.000.000 Ft tartozás fejében a felperes egyoldalú nyilatkozattal az alperesek 1.500.000 Ft névértékű részvényét szerzi meg. Az így létrejött megállapodásra tekintettel a felperes ugyanaznap egy nyilatkozatot szövegezett meg, amely szerint, ha a 2010. november 12-i megállapodás teljesül, további követelése az A. Zrt-vel szemben nincs, és a felszámolás iránti kérelmét is visszavonja. Ez utóbbi meg is történt a Pest Megyei Bíróság a felszámolási eljárást a Zrt-vel szemben megszüntette.

Az I. rendű alperes bankszámlájáról történt teljesítés a fent rögzített megállapodás keretein belül ennek megfelelően 2011. február 8-án, március 11-én és április 18-án 29.200 Eurót és 3.000.000 Ft-ot teljesített felperesnek. 2011. július 31-én újabb megállapodást kötöttek a felek, ez azonban az abban foglalt feltétel teljesülésének elmaradása okán nem lépett hatályba.

Miután az I. rendű alperestől származó 87.600 Euró és 9.000.000 Ft-on felül további teljesítés az alperesek részéről nem történt, a felperes keresetében kérte a bíróság kötelezze egyetemlegesen az alpereseket 278.843 Euró, valamint ennek 2011. április 19-től, december 31-ig a jegybanki alapkamat 3%-kal növelt összegének megfelelő, 2012. január 1-től pedig a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamat megfizetésére. 84.050.838 Ft-ban is kérte az alperesek egyetemleges marasztalását azzal, hogy ezen összeg után 2011. április 18-tól november 30-ig 9%, 2011. november 30-tól, 2012. január 1-ig 9,5%, 2012. január 1. után pedig a jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő mértékű késedelmi kamatra tartott igényt.

A felperes keresetét a peres felek között 2010. november 12-én létrejött megállapodásra alapította.

Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Mindenekelőtt arra hivatkoztak, hogy a 2010. november 12-i szerződés érvénytelen. Az érvénytelenség okaként színlelésre, a szerződés uzsorás voltára, feltűnő értékaránytalanságára hivatkoztak, állították, hogy a szerződést kényszer hatása alatt írták alá.

A színlelés körében arra utaltak, hogy maga a megállapodás nem a felek tényleges akaratát tükrözi. Az alperesek egzisztenciális kényszerhelyzetben voltak, amikor a szerződést aláírták, ezt az egzisztenciális kényszerhelyzetet használt aki a felperes, ezért uzsorás jellegű a szerződés. Hivatkoztak arra is, hogy a D. Kft-nek sem az alperesek, sem a Zrt. nem tartozott, ez így egy olyan ingyenes kötelezettségvállalás, ami feltűnő értékaránytalanság folytán is semmis. A kényszerhelyzetet az alperesek számára az teremtetten meg, hogy el akarták kerülni a Zrt. felszámolását, ugyanis azzal megélhetési forrásai kerültek volna veszélybe. Hivatkoztak arra is, hogy nem létező tartozás visszafizetésére nem lehet

érvényesen szerződni, márpedig kölcsöntartozás a 84.050.838 Ft körében nem állt fenn. Nem vitatták, hogy 300.000 Eurót a felperes az I. rendű alperesnek átadott, de ez az A. Zrt. részére nyújtott tagi hitel volt, így nyilvánvaló, hogy annak visszafizetésére sem lehetnek kötelesek. Állították, hogy a D. Kft. valamennyi követelése kiegyenlítésre került, így a felperes engedményezéssel követelést meg sem szerzett. Tartozásátvállalás részükről nem történt, mert a megállapodás nem a kötelezettel jött létre, így a 2010. november 12-i szerződés ekként nem minősíthető. Az előzőeken túl vitatták a felperes által érvényesített kamat mértékét is. Mind a négy alperes arra hivatkozott, hogy nem adósa a felperesnek, így ténylegesen a Zrt. tartozásáról van szó a felperes felé, nem pedig az alperesek, mint magánszemélyek tartozásáról. Az I. rendű alperes utalt arra is, hogy a részteljesítések kizárólag tőle származnak, a II. rendű alperes előadása szerint aláírás előtt a szerződés szövegét át sem olvasta alaposan, ténylegesen adósnak legfeljebb az I. rendű alperes tekinthető szerinte. A III. rendű alperes az előzőeken túl azzal is védekezett, hogy a szerződés szövege szerint ő abban csak mint kötelezett szerepel, nem pedig adós, kötelezettsége kizárólag részvényei átadására vonatkozott, ami fedezetet biztosított a felperesi követeléshez. A IV. rendű alperes azért is sérelmezte a felperes vele szembeni igényérvényesítését, ugyanis a céggel szemben neki is van követelése, magánemberként a felperesnek nem adósa.

Az elsőfokú bíróság az I., II., és IV. rendű alperesekkel szemben a keresetet túlnyomórészt alaposnak találta, míg a III. rendű alperessel szemben alaptalannak.

A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok a peres felek között 2010. november 12-én létrejött megállapodás 5. pontja alapján az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a III. rendű alperes a szerződésben csupán olyan személyként szerepel, aki a részvényeire enged a felperes javára vételi jogot, az adósok fizetési késedelme esetére. Ezen szerződésbeli kikötés pedig a III. rendű alperessel szemben a keresetet alaptalanná teszi, ezért azt elutasította.

Az I., II., és IV. rendű alperesek vonatkozásában a 2010. november 12-i szerződésben foglalt nyilatkozatukat azonban a Ptk. 240. § (1) bekezdés (helyesen 242. §) szerinti tartozáselismerésnek minősítette, ami a bizonyítási terhet megfordítja. Megállapította, hogy a 300.000 Eurót a felperes a Zrt. részére juttatta, annak rendeltetése a Zrt. általi felhasználás volt. Ezt igazolta a perben a felperes és az I. rendű alperes személyes előadása, a felperesi fizetési felszólítások, valamint az a tény is, hogy a felperes kezdeményezte a Zrt. felszámolását, hivatkozva a 300.000 Eurós tartozásra. Nincs törvényi akadálya annak, hogy harmadik személyek megállapodás keretében kötelezettséget vállaljanak olyan tartozás rendezésére, amelynek nem ők az adósai. Az I., II., és IV. rendű alperesek kötelezettségvállalása a kezességhez hasonló, de annál terheesebb kötelezettségvállalás. Az ilyen jellegű megállapodás megkötésére a Ptk. 200. § (1) bekezdésében foglalt díszpozitivitás ad lehetőséget. Így tehát bár helyes az I., II., és IV. rendű alperesek arra történő hivatkozása, hogy a szerződés tartozásátvállalásnak nem tekinthető, és tény az is, hogy a II., és IV. rendű

alperesek pénzt át sem vettek a felperestől, de ettől annak megfizetésére kötelezettséget érvényesen vállalhattak.

Nem találta alaposnak az alpereseknek a szerződés színlelt voltára történő hivatkozását. Az a peres adatok alapján megállapítható, hogy az I., és II. rendű alperesek tisztában voltak a szerződés tartamával, ezt igazolja az I., és II. rendű alperesek 20. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyvben rögzített személyes előadása is. Az sem volt vitatott a perben, hogy több hónapi egyeztetés, tárgyalás után került sor a megállapodás megkötésére, így eredményesen a II. rendű alperes sem hivatkozhat arra, hogy a szerződés tartalmát részleteiben nem ismerte. E megállapodás vonatkozásában a színlelés csak abban az esetben állapítható meg, ha a szerződő felek mindegyike vonatkozásában fennáll ez a körülmény. A perbeli esetben azonban az alperesek valamennyien tisztában voltak a szerződés tényleges tartamával, erre utal személyes előadásuk, így legfeljebb az alperesek oldalán állhatott fenn színlelés, de ez érvénytelenséget nem eredményezhet. Ebben a körben utalt az elsőfokú bíróság a Ptk. 207. § (5) bekezdésére. A IV. rendű alperes eredménytelenül hivatkozott arra is, hogy át sem olvasta a szerződést, mert a 20. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyv 17. oldalán rögzített személyes előadása szerint annak tartamával tisztában volt.

Nem volt megállapítható a per adatai alapján az sem, hogy az alperesek kényszerhelyzetben voltak a szerződés aláírásakor, ugyanis az A. Zrt. felszámolásának az esélye nem valósítja meg a Ptk. 210. § (4) bekezdése szerinti fenyegetést. Mindezeket túl maga a felszámolási kérelem előterjesztése jogellenes magatartásnak nem is tekinthető.

Nem volt megállapítható a szerződés uzsorás jellege sem, ugyanis a felperes részéről aránytalan előnyszerzés célzata nem állt fenn, csupán meglévő követelésének megtérülése volt a célja a megállapodás megkötésével.

Az alperesek feltűnő értékaránytalanságra hivatkozását az elsőfokú bíróság értelmezhetetlennek tekintette, mivel önmagában egy adós helyetti teljesítés nyilvánvalóan a jogosult felé ingyenes kötelezettségvállalást jelent, így a feltűnő értékaránytalanság fogalmilag kizárt. A 300.000 Eurós követelés vonatkozásában tehát tartamában a 2010. november 12-i megállapodás, a 2009. november 17-i megállapodás módosítása, amire a Ptk. 240. § (1) bekezdése ad lehetőséget.

A felperesnek a 88.740.000 Ft-os követelése vonatkozásában megállapította, hogy az ténylegesen vállalkozói díj és annak kamata. Tekintettel arra, hogy a felek között létrejött perbeli megállapodás tartozáselismerés, az alpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az A. Zrt. kifizette a D. Kft. vállalkozói díját, és ez a teljesítés határidőben történt. A le nem számlázott követelés vonatkozásában tehát az alpereseknek kellett volna bizonyítani a határidőben történő teljesítést, ezt azonban a perben nem tudták bizonyítani. A III. rendű alperes a 20. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyvben tett nyilatkozatában elismerte, hogy voltak a D. Kft. részéről le nem számlázott tételek. Az I. rendű alperes pedig tartamában ugyanilyen nyilatkozatot tett a 23. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt előadásában. Mindebből az következik, hogy volt olyan engedményezhető követelés, amit a felperes a D. Kft.-től megszerezhetett. Az, hogy az engedményezésről a kötelezett értesítése elmaradt, nem érinti önmagában az engedményezés tényét. Ezért

szükségtelen volt az alperesek által felajánlott az A.Zrt. könyvvizsgálójának és a D. Kft. ügyvezetőjének a tanúkénti meghallgatása.

Összességében tehát, miután az I., II., és IV. rendű alperesek a szerződéssel szemben felhozottakat nem bizonyították, így ebben a körben is az elsőfokú bíróság ezen alpereseket a kereset szerint marasztalta. Csupán kis részben, a kamat vonatkozásában nem találta alaposnak a keresetet, ugyanis a 300.000 Eurós követelés után nyilvánvaló, hogy az Európai Központi Bank által közzétett kamatláb az irányadó, ezért a kamat mértéke körében az elsőfokú bíróság ennek figyelembevételével marasztalta az alpereseket.

Az ítélet ellen a II., és IV. rendű alperesek éltek fellebbezéssel, velük szemben a kereset elutasítását kérték.

Állításuk szerint hiányos a megállapított tényállás, ugyanis a megállapodás előzményének a vizsgálata nem mellőzhető a perbeli szerződés tényleges tartamának a megállapításánál. E vonatkozásban mindenekelőtt kiemelték, hogy a felperes és a II. rendű alperes között 2007. február 12-én egy részvény adásvételi szerződés jött létre, amely szerint a II. rendű alperes 83 darab 1.000.000 Ft névértékű A.Zrt. részvényt vásárolt a felperestől, egyúttal 30.000.000 Ft-ot teljesített vételárelőlegként, azzal, hogy a többit részletekben fogja megfizetni.

A 2010. november 12-én kelt elismervény szerint az I., és IV. rendű alperesek tartozása a felperes felé részvény vételárhátralék címén 181.830.618 Ft. Erre is figyelemmel tehát a felperes által a 2010. november 12-i szerződésre alapított követelés megalapozatlan, ugyanis ezen a napon két megállapodás volt a felek között, a perbeli tehát tévesen rögzíti az alperesi tartozás tényét. Az alperesek kötelezettségvállalása ténylegesen az A. Zrt. kötelezettségvállalása volt.

Az előzőeken túl a perbeli megállapodást illetően továbbra is állították, hogy az A. Zrt. felszámolásával történő fenyegetés egy olyan kényszerhelyzetet teremtett, ami a tartozás színlelt elismerését eredményezte. A felperes, valamint a II., és IV. rendű alperesek is tisztában voltak azzal, hogy az alperesek nem tartoznak a felperesnek, így a színlelés mindegyik szerződő fél oldalán fennáll, csak eltérő indokkal.

Ténylegesen a felperes is kizárólag az I. rendű alperestől várta a teljesítést.

Fellebbezésükhöz A/4., és A/5. alatt megállapodásokat csatoltak, így a 2011.

szeptember 12-én és a 2011. november 16-án kelt megállapodásokat, amelyek a II. rendű alperes vonatkozásában a perbeli megállapodásra utalva rögzítik, hogy a II. rendű alperes kizárólag a részvények 71.385.353 Ft-os vételárával tartozik, és egyéb igénye ezen okiratba foglaltak szerint a felperesnek a II. rendű alperessel szemben nincs is. A felperesi színlelés tehát a perbeli szerződés vonatkozásában ezen megállapodásokban is rögzítésre került. Mindezekből az állapítható meg, hogy a felperes jobb tudomása ellenére nevezte adósoknak a II., és a IV. rendű alpereseket, a felperes ténylegesen az A. Zrt-nek adott kölcsönt, tehát a Zrt. volt az adós is. A felperes által nyújtott 300.000 Euró kölcsönről pedig a II., és IV. rendű alperesek nem is tudtak a kölcsönök folyósításakor. A felperesi színlelést igazolja a III. rendű alperes kötelezettkénti megjelölése a szerződésben, ugyanis ez tükrözi ténylegesen valamennyi alperes vonatkozásában azt a tény, hogy nemcsak a III. rendű alperes, hanem a II., és IV. rendű alperesek sem adósai a felperesnek.

A II. rendű alperes is csupán arra vállalt kötelezettséget, hogyha az adós A. Zrt. a kölcsönt nem tudja visszafizetni, a felperes a II. rendű alperesnek a részvényeit a szerződésben foglalt feltételekkel megszerzi. A felperes célja mindössze a Zrt. tartozásának az írásbeli rögzítése volt, ugyanis sem a 300.000 Euróról, sem pedig a felperes által állított vállalkozói díjtartozásról írásbeli, vagy okirati bizonyíték nem állt a felperes rendelkezésére. Mindezekből az is következik, hogy a II. rendű alperes a Zrt. tartozását nem vállalta magára, az A/4. és A/5. alatt csatolt megállapodásokról pedig az elsőfokú eljárás során azért nem tett említést, mert a felperes szóban ígérte ezek betartását.

A IV. rendű alperes A/6. alatt csatolta a 2010. november 26-i megállapodást, amiben a felperes egy nyilatkozatot tett, amely szerint nem fordul a IV. rendű alperes ellen egyetemleges kötelezettként a perbeli követeléseit illetően. Ezekből az adatokból pedig az kétségtől megállapítható, hogy a perbeli megállapodás szerinti összeget az alperesek saját vagyonuk terhére megfizetni nem vállalták, és ezt egyik szerződő fél sem gondolta komolyan. Mindezek pedig a felperesi színlelést igazolják.

A D. Kft. vonatkozásában érvényesített felperesi igénnyel kapcsolatosan az alperesek álláspontja az volt, hogy ez egy olyan követelés, aminek a megszerzését a felperes nem is igazolta. A perben ugyanis sem számlák, sem pedig engedményezés nem áll rendelkezésre. Ezért lett volna szükség az általuk felajánlott tanúbizonyítás lefolytatására. Hivatkoztak arra is a fellebbezésben, hogy a visszterhesség vélelmével szemben a perbeli esetben az alperesi kötelezettségvállalás vonatkozásában a feltűnő értékaránytalanság egyértelműen megállapítható, hiszen az alpereseket semmiféle ellentételezés ezen kötelezettségvállalásért nem illette.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását lényegében annak helyes indokaira utalással kérte. Kiemelte, hogy az alpereseknek anyagi érdeke fűződött a Zrt. felszámolásának az elkerüléséhez, ez azonban kényszerhelyzetet nem valósított meg a részükről. Az alperesek által fellebbezésben csatolt megállapodások körében a Pp. 235. § (1) bekezdésére utalt, illetve az elsőfokú bíróság 17. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyvbe foglalt végzésére. Álláspontja az volt, hogy ezen okirati bizonyítékok a fellebbezési eljárásban már figyelembe nem vehetők.

A fellebbezés nem alapos.

Annyiban helytálló az alperesek fellebbezési érvelése, hogy a perbeli 2010. november 12-i megállapodás tartozáselismerésnek nem tekinthető.

A Ptk. 242. § (1) bekezdése szerint ugyanis a tartozáselismerése a tartozás jogcímét nem változtatja meg, de az elismerőt terheli annak bizonyítása, hogy tartozása nem áll fenn, bírósági úton nem érvényesíthető, vagy szerződés érvénytelen.

Az idézett jogszabályi rendelkezésből kétségtől megállapítható, hogy a tartozás elismerés novációt nem tartalmazhat. Ez tehát azt jelenti, hogy tartozáselismerésnek csak az olyan nyilatkozat tekinthető, ami az eredeti jogosult és

kötelezett között jön létre és változatlan jogcím mellett ismeri el a kötelezett a követelés fennálltát. A perbeli esetben azonban nyilvánvalóan nem erről volt szó. Egyező volt a felek előadása abban a körben, hogy a felperes az A. Zrt. részére folyósított hitelt 300.000 Euró összegben, továbbá abban is egyező volt a felek előadása, hogy a D. Kft-nek a Kft. és az Acélforma Zrt. között 2003-ban kötött vállalkozási szerződés keretében végzett pótmunkával kapcsolatos követelése volt. Nem vitatható, hogy a perbeli szerződés a követelés jogcímét kölcsönként tünteti fel, így nyilvánvaló, hogy a tartozás jogcíme nem változatlan. Mindebből azonban nem következik más, mint az, hogy a peres felek között 2010. november 12-én létrejött megállapodás a Ptk. 205. § (1) bekezdése szerinti új kötelezettségvállalás az alperesek részéről a felperes felé. Helytálló az elsőfokú bíróság álláspontja abban, hogy a Ptk. 200. § (1) bekezdése alapján a díszpozitivitás általános szabályaiból következik, hogy a felek szabadon állapítják meg a szerződés tartalmát és jelölik meg a kötelezettségvállalás jogcímét. Az a tény, hogy a perbeli esetben az alperesi kötelezettségvállalás alapja részben az A. Zrt. részére nyújtott kölcsön, részben pedig a Zrt. vállalkozói díjtartozása volt, nem teszi érvénytelenné csupán önmagában azért a 2010. november 12-i szerződést, mert ebben a felek közös megegyezéssel az alperesi kötelezettségvállalás jogcímét kölcsönben jelölték meg. Ezt a megállapodást a peres felek a Pp. 196. § (1) bekezdése szerinti teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalták, amellyel a felperes követelése megalapozottságát a perben bizonyította.

Helye van teljes bizonyító erejű magánokirattal szembeni ellenbizonyításnak, ez az ellenbizonyítás azonban az alpereseket terhelte a perben. Az elsőfokú bíróság 17. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyvének 3. oldalán foglalt felhívása helytállóan tartalmazza az alperesek irányába azt a tájékoztatást, hogy a teljes bizonyító erejű magánokirattal szemben a bizonyítás az alpereseket terheli. Ennek megfelelően tehát az alpereseknek kellett volna bizonyítaniuk azon állításukat, hogy a 2010. november 12-i szerződésben foglalt követelés a felperest nem illeti meg. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperesek ezen állításukat a perben sikerrel nem bizonyították.

Helyesen hivatkozott a felperes az alperesek által a fellebbezéshez csatolt okirati bizonyítékok vonatkozásában a Pp. 235. § (1) bekezdésére. A hivatkozott jogszabályi rendelkezés szerint ugyanis fellebbezési eljárásban új bizonyíték előadására csak az esetben kerülhet sor, ha az új bizonyíték az elsőfokú határozat meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, valamint akkor, ha az az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására irányul. Az alperesek által a fellebbezéshez mellékelte okirati bizonyítékok nyilvánvalóan nem az elsőfokú határozat hozatalát követően jutottak az alperesek tudomására, hiszen az elsőfokú határozatot megelőzően létrejött megállapodásokra, illetve felperesi nyilatkozatokra vonatkozó okirati bizonyítékokat csatoltak az alperesek a fellebbezéshez. Az alpereseknek azon hivatkozása, hogy jogi képviselőjük sem tudott ezen megállapodásokról, a Pp. 235. § (1) bekezdésének a rendelkezése folytán közömbös, ugyanis jogszabály egyértelműen a fellebbező fél tudomásszerzéséhez köti az új bizonyíték előterjesztésének a lehetőségét, nem

pedig a jogi képviselő tudomásszerzéséhez. A csatolt okirati bizonyítékok az elsőfokú határozat jogszabálysértő voltának alátámasztására sem szolgálhatnak, ugyanis nem jogszabálysértés állapítható meg belőlük, hanem adott esetben azok értékelése eltérő tényállás megállapítására adhatna alapot. Ilyen körülmények között tehát a másodfokú bíróság a fellebbezés elbírálása során a fellebbezéshez csatolt okirati bizonyítékokat figyelembe venni nem tudta.

Továbbra is fenntartották az alperesek azon hivatkozásukat, hogy a perbeli szerződés aláírására kényszerhelyzetben került sor, annak elkerülése érdekében, hogy az A. Zrt. felszámolása elmaradjon. Helytállóan jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy ez a hivatkozás a Ptk. 210. § (4) bekezdésének az alkalmazására nem nyújt alapot. A 23. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyv második és harmadik oldalán rögzített alperesi nyilatkozat szerint a perbeli követelés a felperes részéről lényegében kárigény volt, amiatt, hogy az alperesek nem megfelelően működtették az A. Zrt-t, ami azt eredményezte, hogy a Zrt. a felperes által nyújtott hitelt, illetve a D. Kft. felé a pótmunkákból fennálló tartozását rendezni nem tudta. Ezt a kárigényt maguk az alperesek is elismerték. Az ugyanezen tárgyalási jegyzőkönyv 5. oldalán rögzített előadás szerint az alperesek maguk is esélyt láttak a szerződés teljesítésére, arra, hogy az A. Zrt. feltőkésíthető, és akkor ennek működése nyújt forrást az alperesek részére is a felperesi követelés teljesítésére. Ilyen alperesi személyes előadás mellett az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy az alperesek részéről a szerződés aláírása nem kényszer hatására történt.

Ami a fellebbezésnek a színleléssel kapcsolatos előadását illeti, a fellebbezéshez A/4. és A/5. alatt csatolt okirati bizonyítékok vonatkozásában a másodfokú bíróság utal a Pp. 235. § (1) bekezdésével kapcsolatosan az előzőekben kifejtettekre. Épp ez vonatkozik a IV. rendű alperes által hivatkozott és A/6. alatt csatolt okirati bizonyítékra is.

Helyesen jutott az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a II., és IV rendű alperesek is magukra vállalták az A. Zrt. tartozását és tartamában a perbeli megállapodásban ezt a vállalásukat rögzítették.

Kellő alap nélkül sérelmezték az alperesek annak hiányát, hogy a felperes a D. Kft.-től a követelést megszerezte. Az ugyanis vitatott sem volt, hogy a D. Kft.-nek a 2003-ban az A. Zrt-vel kötött vállalkozási szerződésből eredően az annak teljesítése kapcsán végzett pótmunkák ellenértékeként követelése áll fenn, és ezt a követelést a Zrt. részére nem számlázta ki a Kft. Ezt igazolja a III. rendű alperesnek a 20. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyv 19. oldalán tett személyes előadása, továbbá az I. rendű alperesnek a 23. sorszám alatti tárgyalási jegyzőkönyv 5. és 9. oldalán tett előadása. A peres felek személyes nyilatkozataiból megállapítható az is, hogy az alperesek álláspontja az engedményezéssel kapcsolatosan az volt, hogy számla hiányában nem is lehet mit engedményezni. Ez az álláspont azonban téves. A Ptk. 397. § (1) bekezdése szerint ugyanis a vállalkozói díj a vállalkozás teljesítésekor esedékes. Ettől különböző kérdés, hogy a díj jogosultjának számlaadási kötelezettsége van, és nem a vállalkozói díj iránti igényt teszi alaptalanná az elvégzett vállalkozói tevékenységről a számla kiállításának az elmaradása, hanem az egyéb jogkövetkezménnyel jár legfeljebb jogosult késedelmet eredményez (Ptk.

302. § b) pont), ami a kötelezett egyidejű késedelmét kizárja [Ptk. 303. § (3) bekezdés]. Így tehát az a tény, hogy a D. Kft. az elvégzett pótmunkákról számlát nem bocsátott ki, nem jelenti azt, hogy követelése az A.Zrt-vel szemben nem állt fenn. Az sem volt vitatott, hogy a D. Kft. ilyen igényt a Zrt-vel szemben nem érvényesített, így semmi nem cáfolta a felperesnek azt az előadását, hogy a D. Kft. és közte a Ptk. 328. § (1) bekezdése szerinti engedményezési szerződés létrejött. Megalapozatlan az alpereseknek a Ptk. 201. § (2) bekezdésére történt fellebbezési hivatkozása is. Az alperesek a feltűnő értékaránytalanság fennálltát azért tartották megállapíthatónak, mert az A. zrt. tartozásának a rendezése esetén az alperesek semmiféle „követelést” nem szereztek meg. E körben a másodfokú bíróság kiemeli az alpereseknek azt a hivatkozását, hogy a szerződés aláírásakor azért voltak kényszerhelyzetben, mert a Zrt. nyújtotta a megélhetési forrásukat, és a felperesi követelés kielégítésének is reális esélyét látták, a Zrt. működése esetén. Ilyen körülmények között nyilvánvaló, hogy az alpereseknek érdekében állt a Zrt. működésének a fenntartása és a megállapodással épp ezt célozták.

Helytállóan mellőzte az elsőfokú bíróság az alperesek által az engedményezés körében felajánlott bizonyítást. Nem volt arra semmilyen peradat, hogy az általuk meghallgatni kért személyek a felperes és a D. Kft. között létrejött engedményezésről érdemi

információval rendelkeznek, így meghallgatásuktól további adat várható nem volt.

Helytállóan értékelte a tényállás megállapítása körében a Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő alkalmazásával az elsőfokú bíróság a peres felek személyes előadását, és ennek alapján helyesen állapította meg a tényállást, és a felek közötti jogviszony minősítésén túli indokolásbeli megállapítását és álláspontját a másodfokú bíróság is mindenben osztotta, ezért az elsőfokú bíróság érdemben helyes ítéletét a fellebbezéssel érintett körben a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben eltérő indokokkal helybenhagyta, míg annak nem fellebbezett rendelkezéseit a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján - figyelemmel a 228. § (4) bekezdésére - nem érintette.

Mivel az alperesek fellebbezése nem vezetett eredményre, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek a felperes fellebbezési eljárásban felmerült és a 32/2003 (VIII.22) IM. sz. rendelet 3.§ (5) bekezdése alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló fellebbezési eljárási költségeinek a viselésére, míg az alperesek illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt illeték viseléséről a másodfokú bíróság az 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdésének az utaló szabálya folytán alkalmazandó 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2013. december 11.

Dr. Pestovics Ilona s. k.

a tanács elnöke

Takácsné dr. Kükáló Judit s.k.
előadó bíró

Dr. Kisbán Tamás s.k.
bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő